education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN - 2008

AFRIKAANS TWEEDE TAAL V3

HOËR GRAAD

MEI/JUNIE 2008

MEMORANDUM

PUNTE: 80

Hierdie memorandum bestaan uit 17 bladsye.

Kopiereg voorbehou

ALGEMENE RIGLYNE BY DIE NASIEN VAN VRAESTEL 3

1. Bestudeer en bespreek die nasienskaal en die riglyne vir die gebruik daarvan en maak seker dat elke nasiener weet hoe om dit te gebruik.

2. Afdeling A word volgens die nasienskaal uit 40 nagesien.

3. Afdeling B word volgens die nasienskaal uit 20 nagesien.

4. Afdeling C word volgens die nasienskaal uit 15 of 20 en ‘n memo nagesien.

5. As ‘n skryfstuk in Afdeling A **te kort** is (leerder het minder as 2/3 van die verwagte aantal woorde – minder as 200 - geskryf), word die leerder **met 2 punte gepenaliseer. Te kort (-2)**

6. As ‘n skryfstuk in Afdeling B en C **te kort** is (leerder het minder as 2/3 van die verwagte aantal woorde – minder as 100 - geskryf), word die leerder **met 1 punt gepenaliseer**. **Te kort (-1)** Neem die totale aantal woorde in ag by bv. die CV en nie die onderskeie afdelings nie.

7. As ‘n skryfstuk in Afdeling A **te lank** is (leerder het meer as 1/3 van die verwagte aantal woorde te veel geskryf (400 woorde), word die hele skryfstuk gelees en nagesien, maar die leerder word **met 2 punte gepenaliseer**. **Te lank (-2)**

8. As ‘n skryfstuk in Afdeling B en C **te lank** is (leerder het meer as 1/3 van die verwagte aantal woorde te veel geskryf (200 woorde), word die hele skryfstuk gelees en nagesien, maar die leerder word **met 1 punt gepenaliseer**. **Te lank (-1)**

9. As skryfstukke **heeltemal** uit die vraestel saamgeflans (dele van opdragte uit die vraestel word net so oorgeskryf) word, sal die skryfstuk nie logies opeenvolg nie en die leerder ontvang dan **geen punte nie**. Kommentaar sal wees:
   - Geen eie werk nie.
   - Geen kommunikasie nie.
   - Saamgeflans.

10. As skryfstukke **gedeeltelik** uit die vraestel saamgeflans (dele van opdragte uit die vraestel word net so oorgeskryf) word, word net eie werk geëvalueer en bepunt. Die punt sal waarskynlik selde hoër as SS- wees.

11. <u>Gememoriseerde Skryfwerk</u>
    Ons onderskei tussen twee soorte gememoriseerde skryfstukke:
    1. Glad nie oor die onderwerp nie en die taalgebruik is baie beter as dié in res van die vraestel.
       Penaliseer: Geen punte word toegeken nie. (Bespreek eers met hoofeksaminator)
    2. Gememoriseerde stuk is ingedwing onder 'n bepaalde onderwerp. Taalgebruik baie beter as die res van die vraestel
       Penaliseer: Gee S-. (Bespreek met hoofeksaminator)

12. As ‘n onderwerp misgetas word, word die leerder ook streng gepenaliseer as dit by inhoud en kommunikasie kom (‘n baie lae punt). (‘n Mistasting is as ‘n begrip of woord anders vertolk word en die hele opstel uit daardie perspektief geskryf word. Bv. Stokperdjie – kandidaat skryf letterlik oor ‘n perdjie van stok. ‘n Tweede vorm van mistasting is dat die kandidaat oor die onderwerp skryf, maar nie die essensie van die onderwerp aanspreek nie.). Taal kan normaal nagesien word.
13. As `n kandidaat die onderwerp meestal in Engels aanbied, ontvang die kandidaat 0
14. Simbole en punt(e) word regs onderaan die laaste bladsy van die skryfstuk en die groottotaal links bo-aan die begin van elke afdeling neergeskryf.

15. Hierdie metode van nasien word by alle skryfstukke toegepas.
16. Dit word voorgestel dat die volgende nasiensimbole gebruik word:

SIMBOOL	**BESKRYWING**	**VERDUIDELIKING**
__	Kort strepie	Spelfout
_____	Lang streep	Foutiewe woorde
(.....)	Hakies	Woordorde
^	Weggelaatteken	Woord(e) weggelaat
	Eenwoord teken	Behoort een woord te wees.
? (kantlyn)	Groot vraagteken	Effens onduidelik
x	Kruisie	Komma weggelaat
T (kantlyn)	Hoofletter T	Tye verwar
herh (kantlyn)	Afkorting	Herhaling van gedagtes
//	Twee strepies	Dui nuwe paragraaf aan
	Kronkelstreep	Onverstaanbaar
H	Hoofletter	Skryf self die hoofletter in.
vs	Vraestel	Dele net so uit vraestel oorgeskryf

Die riglyne wat by elke skryfstuk in die vraestel gegee is, is nie bindend nie, maar word net as hulp aan die swakker kandidate gegee.

AFDELING A: LANGER SKRYFSTUKKE

RIGLYNE: Vra jouself die vraag af: Skryf die kandidaat in verstaanbare redelike Afrikaans oor die onderwerp?

VRAAG 1

1.1 VERHALEND - DIE PARTYTJIE WAAR DINGE VERKEERD GELOOP HET

Kriteria:
+ Is dit 'n storie?
+ Is daar karakters?
+ Vind daar gebeure plaas, is daar ontwikkeling?
+ Is daar 'n goeie verrassende slot.
+ Oortuig die verhaal?
+ Is die verhaal boeiend?
+ Is daar logiese ontwikkeling?
+ Is die skryfstuk 'n samehangende geheel?

TAAL:
Woordeskat
+ G = Is die woordeskat goed en van pas?
+ Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
+ M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
+ S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik
+ G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
+ Let wel: In verlede tyd word voegwoorde soos toe,(het) ens. gebruik.
+ Is die tyd, waar van toepassing, deurlopend dieselfde?

INHOUD:
+ Is daar ‘n samehang in sinne en paragrawe
+ Word daar verwys na:- die omstandighede en plek?
wie almal betrokke was?
wat gebeur het?
watter invloed dit op hom/haar gehad het?

KOMMUNIKASIE
+ Word oor die onderwerp gekommunikeer, m.a.w. word 'n probleemsituasie genoem? (bv. 'n bakleiery?
+ Oortuig die verhaal of nie werklik nie?
+ Wat is my reaksie: is die verhaal spanningsvol, interessant, gewoon, alledaags?

(SIEN NA VOLGENS DIE GEGEWE NASIENSKAAL UIT 40)

1.2 **BESKRYWEND** – MY FAMILIEFOTO

Kriteria:
+ Die vier of vyf mense wat beskryf word, moet so werklik vir die leser wees as wat dit vir die skrywer is.
+ Kan die leser dit as't ware sien en ervaar.
+ Die persoonlikhede word lewensgetrou beskryf.
+ Woorde word fyn gekies.
+ Inleiding en slot is gepas.

TAAL:
Woordeskat
+ G = Is die woordeskat goed en van pas?
+ Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
+ M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
+ S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik
+ G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
+ Pas die register?
+ Word genoeg byvoeglike en beskrywende woorde gebruik?
+ Kan jy as't ware sien, hoor, ruik, proe en ervaar, m.a.w. word sintuie goed ingespan?
+ Is die tyd deurlopend dieselfde?
+ Let op na die verskil tussen vertel en beskryf.

INHOUD:

+ Is daar ‘n samehang in sinne en paragrawe?
+ Word vier of vyf persone op die foto beskryf?
+ Word die verskillende sintuie ingespan in die beskrywing, bv. hoe hulle lyk, en hoe die persoon oor hulle voel?
+ Klink dit soos ‘n persoonlike ervaring/belewenis?
+ Word daar verwys na die verskillende kenmerke van die persone op die foto?
+ Kan jy in jou gedagtes die verskillende karakters sien?
+ Word daar verwys na aspekte van die karakters/mense wat onthou sal word?

KOMMUNIKASIE:
+ Word dit wat beskryf word, so werklik in die leser se verbeelding as wat dit vir die skrywer is?
+ Wat is my reaksie: is die beskrywing goed, interessant, gewoon, alledaags of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 40)

1.3. **ARGUMENTEREND** - <u>MOET MENSE KINDERS UIT ANDER KULTURE AANNEEM?</u>

Kriteria:
+ Albei kante van die saak word gestel
+ ‘n Spesifieke standpunt word ingeneem en
+ Oortuigend gemotiveer
+ Logiese ontwikkeling
+ Kom tot 'n gevolgtrekking

TAAL:
Woordeskat
+ G = Is die woordeskat goed en van pas?
+ Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
+ M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
+ S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik
+ G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ M = Mindere verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
+ Pas die register?
+ Is die woord- en taalgebruik goed?

INHOUD:

+ Is daar 'n samehang in sinne en paragrawe?
+ Word daar geargumenteer oor taalverskille, misverstande en onbegrip by die kind a.g.v. die taal wat gepraat word?
+ Word daar geargumenteer oor die invloed van die kultuur waarin die kind grootword en waaruit hy/ sy kom.
+ Word daar geargumenteer oor die invloed daarvan op die agtergeblewe familie?
+ Word daar geargumenteer oor hoe die kind in sy/ haar nuwe omstandighede moet aanpas?
+ Is die standpunt duidelik?
+ Word redes verskaf vir of teen (geen) aanneming van kinders uit ander kulture?
+ Word die aanpassing van die kind in sy/ haar nuwe omgewing bespreek?
+ Word die toekoms van die kind in sy nuwe omgewing bespreek?
+ Word voor- en nadele van hierdie tipe aanneming genoem?
+ Word stellings deur middel van bewyse gestaaf?
+ Ontwikkel die redenasie logies en sistematies?
+ Word daar verwys na die invloed wat dit op die kinders se toekoms sal hê?
+ Word daar tot 'n duidelike gevolgtrekking gekom?

KOMMUNIKASIE:
+ Word daar oortuigend oor die argument/ onderwerp gekommunikeer, m.a.w. word dit waaroor geargumenteer word, so werklik in die leser se verbeelding as wat dit vir die skrywer is?
+ Wat is my reaksie: is die argument goed, interessant, gewoon, alledaags?
+ Of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 40)

1.4 BESPIEGELEND - MY ROL IN DIE LEWE IS BELANGRIK
Kriteria:
+ Oor 'n saak word bespiegel, gepeins, gedebatteer, selfs gefilosofeer.
+ Die skrywer het persoonlike ondervinding of goeie kennis oor die onderwerp.
+ Die probleem of saak word omskryf.
+ Positiewe en negatiewe standpunte word gestel.
+ Verskillende opinies word teen mekaar opgeweeg.
+ Eie mening is logies en sistematies uiteengesit.

TAAL:
Woordeskat
+ G = Is die woordeskat goed en van pas?
+ Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
+ M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
+ S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik
+ G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
+ Pas die register?
+ Is die woord- en taalgebruik goed?

INHOUD:
+ Is daar 'n samehang in sinne en paragrawe?
+ Word die rol by die huis en die verskil wat gemaak gaan word, bespreek?
+ Word die rol in die gemeenskap en die verskil wat gemaak word, bespreek?
+ Word die rol by die werk en die verskil wat gemaak word, bespreek?
+ Word die rol in die vriendekring en die verskil wat gemaak word, bespreek?

KOMMUNIKASIE:
+ Word daar oor die onderwerp gekommunikeer, word insig oor die onderwerp openbaar, het die skrywer werklik oor die onderwerp gedink?
+ Wat is my reaksie: is die bespiegeling goed, interessant, gewoon, alledaags?
+ Of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 40)

1.5 FEITELIKE SKRYFSTUK – TEGNOLOGIE VERANDER DIE LEWE

Kriteria:
+ Feite word gegee.
+ Feite/ gebeure is uitgebrei.
+ Leser gelei tot insig en kennis.

TAAL:
Woordeskat
+ G = Is die woordeskat goed en van pas?
+ Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
+ M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
+ S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik
+ G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
+ Pas die register?
+ Is die woord- en taalgebruik goed?

INHOUD:
+ Is daar 'n samehang in sinne en paragrawe?
+ Word daar gesê hoe die lewe sonder tegnologie was?
+ Word daar gesê watter tegnologiese dinge die lewe verander het?
+ Word daar gesê hoe tegnologie die lewe verander het?
+ Word daar gesê wat die gevolge van die veranderinge is?

KOMMUNIKASIE:
+ Word daar oor die onderwerp gekommunikeer, m.a.w. is die feite wat gegee word, geloofwaardig?
+ Wat is my reaksie: is die feite goed, interessant, gewoon, alledaags of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 40)

TOTAAL AFDELING A: 40 PUNTE

KORTER SKRYFSTUKKE

AFDELING B - FUNKSIONELE SKRYFWERK
VORM BAIE BELANGRIK. FORMATE MOET KORREK WEES.

VRAAG 2

2.1 VRIENDSKAPLIKE BRIEF – AG NEE, LIEWE VRIEND! JY IS OP DIE VERKEERDE PAD!

Vormfoute in die brief:

- 'n Leerder word toegelaat om 'n maksimum van 2 foute in die vorm van die brief te maak.
- As daar 3 en meer vormfoute is, word die leerder met 'n 1 punt gepenaliseer.

Voorbeelde van die adres:

Kerkstraat 1 Uitbreiding Pleknaam Kode	Posbus 88 Pleknaam Kode	Huis 342 Pleknaam Kode	Plot 588 Pleknaam Kode	Debrahof Pleknaam Kode

Geen Engels, behalwe amptelike Engelse name, bv. Ghandi Square, word aanvaar nie.
Die woord straat mag nou alleen geskryf word, bv. Wessels Straat.

Voorbeeld van die vorm van die brief:

	Kerkstraat 50 Johannesburg 2000 17 Maart 2008	of	Kerk Straat 50 Johannesburg 2000 17 Maart 2008
	xxxxxxxx (Laat 'n reël oop)		
Liewe/Beste ……			
	xxxxxxxx (Laat 'n reël oop)		
Paragraaf			
	xxxxxxxx (Laat 'n reël oop)		
Paragraaf			
	xxxxxxxx (Laat 'n reël oop)		
Paragraaf			
	xxxxxxxx (Laat 'n reël oop)		
Groete.			
	xxxxxxxx (Laat 'n reël oop)		
Naam van skrywer			

Vorm:

+ Is 'n datum aangebring? (Geen datum = vormfout)
+ Datum moet volledig uitgeskryf wees, bv. 17 Maart 2008 en **NIE** 17/03/2008 **nie.**
+ Geen reël oop tussen poskode en datum nie.
+ Is die vorm van die brief t.o.v. adres, aanhef en slot korrek, word reëls oopgelaat?
+ Word die aanspreekvorm "Liewe" of "Beste" in die aanhef gebruik?

TAAL:

Woordeskat

+ G = Is die woordeskat goed en van pas?
+ Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
+ M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
+ S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik
+ G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
+ Pas die register?
+ Is die woord- en taalgebruik goed?
+ Is die trant vriendskaplik?

- **INHOUD:**
+ Is daar 'n samehang in sinne en paragrawe?
+ Word die gevare/ probleme van die pad waarop hy/ sy nou is, genoem?
+ Word daar redes gegee waarom die pad waarop hy/ sy is, verkeerd is?
+ Word daar gesê wat die regte pad is?

KOMMUNIKASIE:
+ Is die kommunikasie spontaan?
+ Wat is my reaksie: is die inhoud goed, interessant, gewoon, alledaags of oortuig dit nie werklik nie?

(GEBRUIK NASIENSKAAL UIT 20)

2.2 VERSLAG - DIEWE BREEK IN BY DIE SKOOL

Kriteria vir die skryf van 'n verslag:
Daar is verskillende vorme van verslaggewing. Op tweedetaalvlak val die klem op die gewone sg. ooggetuieverslag. In die formulering van die opdrag is dit nodig om te noem aan wie die verslag gerig moet word.

In 'n goeie verslag - is die inligting akkuraat en volledig. - is die skrywer objektief. - pas die styl by die onderwerp en die leser aan.

TAAL:
Woordeskat
+ G = Is die woordeskat goed en van pas?
+ Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
+ M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
+ S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik
+ G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
+ Is die taalgebruik geskik en gepas?

INHOUD:
+ Word daar genoem wanneer dit gebeur het?
+ Word daar genoem wat alles gesteel is?
+ Word daar genoem wat alles beskadig is?
+ Word daar genoem wat dit sal kos om dit reg te maak?
+ Word daar genoem wat die skool beplan om intussen te doen sodat klasse kan voortgaan?

KOMMUNIKASIE:
+ Wat is my reaksie: is die inhoud goed, interessant, gewoon, alledaags of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 20)

2.3 DAGBOEKINSKRYWING - BESOEK AAN NELSON MANDELA

Kriteria:
Iets persoonliks word aangeteken. In 'n dagboek stort jy jou hart uit oor iets spesifieks wat gebeur het. Jy vertel of beskryf jou emosies. Jy skryf oor jouself, jy maak jou hart oop.

TAAL:
Woordeskat
+ G = Is die woordeskat goed en van pas?
+ Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
+ M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
+ S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.
+ Is die register goed en van pas?
+ Is daar samehang tussen sinne en paragrawe?
+ Pas die styl by die onderwerp en die leser aan?

Taalgebruik
+ G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
+ Is woord- en taalgebruik goed, gemiddeld, swak?
+ Dit moet hoofsaaklik in die verlede tyd lydende vorm geskryf word (is, deur en ge-), want daar word vertel van iets wat reeds gebeur het.

INHOUD:

Word die dagboekinskrywings volgens die drie dae gedoen?

Dag 1: Voor die besoek
- Word gevoel beskryf?
- Word gesê wat gedoen is?
- Word gesê watter planne gemaak is?

Dag 2: Die dag van die besoek
- Word gevoel beskryf?
- Word gesê wie ontmoet is?
- Word daar gesê wat hulle gedoen het?
- Word gesê wat opinie oor mnr. Mandela is?

Dag 3: Die dag na die besoek
- Word gevoel beskryf?
- Word gesê wat onthou sal word?
- Word gesê wat die besoek beteken het?

KOMMUNIKASIE:
+ Wat is my reaksie: is die inhoud goed, interessant, gewoon, alledaags?
+ Of oortuig dit nie werklik nie?
+ Dit moet objektief wees en nie kant kies nie.

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 20)

TOTAAL AFDELING B = 20 PUNTE

AFDELING C

TRANSAKSIONELE SKRYFWERK

VRAAG 3

3.1 **MEMORANDUM –** EKSTRA VAKANSIEDAG VIR HARDE WERK (of iets dergeliks)

- Word gewoonlik interdepartementeel gebruik om personeel aan belangrike sake te herinner of inligting oor te dra.
- Dit kan 'n kort verslag, boodskap, kennisgewing of brief wees.
- Gedrukte vorms wat net ingevul moet word, word deur die meeste instansies gebruik.

Vorm: (Nagesien uit 5)

Naam:	Moet soos 'n maatskappy se naam lyk**.**	(1)
Aan:	Word aan die personeel gerig.	(1)
Van:	Die Bestuurder, of sy naam en van.	(1)
Datum:	Enige woorde (Afrikaans) of syfers, maar moet volledig wees.	(1)
Onderwerp:	Ekstra vakansiedag vir goeie werk. (of iets dergeliks)	(1)
	Totaal:	**(5)**

Boodskap:

TAAL:
Woordeskat
+ G = Is die woordeskat goed en van pas?
+ Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
+ M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
+ S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik
+ G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
+ Is die register geskik en van pas?
+ Is woord- en taalgebruik goed?

INHOUD:
+ Is daar ‘n samehang in sinne en paragrawe?
+ Word daar gelukwense en waardering uitgespreek vir hulle harde werk?
+ Word die redes vir die ekstra vakansiedag gegee?
+ Word die personeel vir die toekoms aangemoedig om steeds hard te werk?
+ Word die bestuurder in kennis gestel water dag hy/sy kies?

KOMMUNIKASIE:
+ Wat is my reaksie: is die inhoud goed, interessant, gewoon, alledaags?
+ Of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS NASIENSKAAL UIT 15)

3.2. NOTULE

Kriteria: 'n Onpartydige, volkome korrekte weergawe van die verrigtinge van 'n vergadering; 'n verslag van die besluite wat geneem is. Dit dien as amptelike rekord. Die notule moet duidelik, saaklik, ondubbelsinnig en objektief wees.

Die notule moet na aanleiding van die gegewe agenda geskryf wees.

Agenda vir die vergadering van die Flink Sportklub.
28 Februarie 2008 by die Klubhuis

1. Opening
2. Verwelkoming
3. Teenwoordigheid en verskonings
4. Notule van vorige vergadering
5. Sake voortspruitend uit die notule
   5.1 Verkiesing van sportman van die jaar. (ongeveer 20 woorde)
6. Nuwe sake
   6.1 Wedstrydreëlings (ongeveer 40 woorde)
   6.2 Fondsinsameling (ongeveer 60 woorde)
6. Algemeen
7. Afsluiting

TAAL:
Woordeskat
+ G = Is die woordeskat goed en van pas?
+ Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
+ M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
+ S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik
+ G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
+ Is die register geskik en van pas?
+ Is woord- en taalgebruik goed?

INHOUD:
+ Is daar ‘n samehang in sinne?
+ Word die datum, tyd, plek en naam van sportvereniging genoem?
+ Is dit 'n onpartydige , korrekte weergawe van vergadering?
+ Word verslag van besluite gegee?
+ Is dit duidelik, saaklik en objektief?

KOMMUNIKASIE:
+ Wat is my reaksie: is die inhoud goed, interessant, gewoon, alledaags of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS NASIENSKAAL UIT 20)

3.3 VOLTOOIING VAN DIE VORM

AANSOEKVORM VIR 'N LENING

NAAM EN VAN:	Moet 'n regte naam en van wees. (1)
IDENTITEITSNOMMER:	Moet 'n 13-syfer nommer wees. (1)
ADRES:	Vir elke fout in die adres verloor hy 'n punt. (2)
TELEFOONNOMMER:	Moet uit 10 syfers bestaan (1)
BANKBESONDERHEDE	
NAAM VAN BANK:	Naam van bestaande bank (1)
TIPE REKENING:	Tjek of spaarrekening (1)
REKENINGNOMMER:	Enige nommer (1)
BEDRAG BENODIG:	Enige logiese bedrag vir wat hy beoog. (1)
WERKSERVARING:	Enige ervaring (1)

10÷2 = 5

VERDERE INLIGTING:

TAAL:
+ Is die woordeskat en taalgebruik korrek?
+ Is daar ‘n samehang tussen sinne?

Woordeskat
+ G = Is die woordeskat goed en van pas?
+ Uitgebreide en gevorderde woordeskat.
+ M = Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
+ S = Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute.

Taalgebruik
+ G = Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ M = Minder verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies
+ S = Sukkel met basiese woord- en sinstrukture
+ Is die register geskik en van pas?
+ Is woord- en taalgebruik goed?

INHOUD:

+ Is daar ‘n samehang in sinne en paragrawe?

Word daar …

+ gesê wat die besigheid is wat hy/ sy wil begin?
+ redes gegee waarom hy/ sy dit wil doen?
+ gesê hoe hy/ sy beplan om die besigheid te doen en wie by hom/ haar sal koop of van die dienste gebruik sal maak?
+ gesê wat hy/ sy beplan om met die wins te maak?

KOMMUNIKASIE:

+ Word daar met my gekommunikeer?
+ Wat is my reaksie: is die inhoud goed, interessant, gewoon, alledaags of oortuig dit nie werklik nie?

(SIEN NA VOLGENS DIE NASIENSKAAL UIT 15)

TOTAAL AFDELING C = 20 PUNTE

Seniorsertifikaat-eksamen

Memorandum

NASIENSKAAL VIR DIE ASSESSERING VAN SKRYFWERK

%	KATEGORIE		40	30	20	15	10		KRITERIA
100	G+++	Absoluut puik	40	30	20	1/5	10		
95	G++	Puik	38	29	19	14½	9½	TAAL	- Goeie taalgebruik. Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies. Min foute. - Woordkeuse en uitdrukkingsvermoë goed en gepas. Uitgebreide en gevorderde woordeskat. - Taal is idiomaties korrek.
90	G+	Uitstekend	36	27	18	13½	9	INHOUD	Goeie beplanning, al die stof is ter sake. Skryfstuk toon duidelike progressie, m.a.w. - inleiding, verloop en slot vorm netjiese geheel. - Inhoud is boeiend, interessant en relevant.
85	G+G	Baie goed	34	26	17	13	8½		-Korrekte en effektiewe gebruik van leestekens. Korrekte paragrawe.
80	G	Goed	32	24	16	12	8	KOMMU-NIKASIE	- Duidelike korrekte interpretasie van onderwerp, m.a.w.die boodskap is briljant en oortuigend oorgedra. - Dit lok die gewenste reaksie by die leser uit, want jy wil lees. - Kommunikeer uiters effektief deur woordkeuse, seleksie van sinne, funksionele taalidioom en punktuasie.
75	GG-	Amper goed	30	23	15	11½	7½		
70	G-	Goed, te veel swakhede	28	21	14	10½	7		
65	G-M+	Neig na goed, te veel swakhede	26	20	13	10	6½	TAAL	- Taalgebruik is gemiddeld. Minder verskeidenheid sinstipes en -konstruksies. Sinsbou is dikwels lomp; foute in woord- en sinstrukture kom dikwels voor. - Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
60	M+	Bogemid. Begin neig na goed	24	18	12	9	6		
55	M+M	Beter as gemiddeld	22	17	11	8½	5½	INHOUD	Beplanning nie meer goed nie, dwaal soms van die onderwerp af/onderwerp net gedeeltelik betrek. Weing ontwikkeling, paragrawe skakel nie altyd sinvol nie, Inleiding te lank/te kort en slot nie effektief nie/ ontbreek soms. - Inhoud is vanselfsprekend, niks buitengewoons nie.
50	M	Gemiddeld	20	15	10	7½	5		
45	MM-	Redelik gemiddeld, te veel foute	18	14	9	7	4½	KOMMU-NIKASIE	- Onderwerp is nie heeltemal so korrek geïnterpreteer nie en die boodskap nie meer so duidelik oorgedra nie. Lok nie werklik reaksie by leser uit nie. - Slaag nog daarin om inhoud verstaanbaar te kommunikeer ten spyte van foute. Min gebruik van taalidioom, wel moedertaalinvloed.
40	M-	Sukkelend, maar nie swak nie	16	12	8	6	4		
35	M-S+	Swak, maar kan slaag	14	11	7	5½	3½	TAAL	- Taalgebruik is swak. Sukkel met basiese woord- en sinstrukture. Taal is lomp, beperk en dikwels heel onverstaanbaar. Wemel van foute t.o.v. spelling, sinsbou en woordgebruik. - Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute. Gebruik Engelse woorde.
30	S+	Te swak om te slaag,	12	9	6	4½	3		
25	S+S	Nog swakker, vol foute	10	8	5	4	2½	INHOUD	- Swak beplanning, tema vaagweg in gedagte gehou, baie herhaling. Geen / min eenheid tussen paragrawe. Interpunksie word geïgnoreer - Inhoud is eintlk nie meer tersaaklik/glad nie tersaaklik nie.
20	S	Swak	8	6	4	3	2		
15	SS-	Uiters swak	6	5	3	2½	1½	KOMMU-NIKASIE	- Onderwerp is feitlik heeltemal of glad nie verstaan en geïnterpreteer nie. Slaag nie daarin om boodskap oor te dra nie. - Kommunikasie moontlik nog verstaanbaar omdat nasiener inlees.
10	S-	Hopeloos	4	3	2	1½	1		

< Lees die stuk deur, besin oor die taalgebruik/styl, inhoud en kommunikasie en plaas die kandidaat in een van die drie hoofkategorieë, nl. GOED, MIDDELMATIG of SWAK.

< Besin dan **hoe** goed, middelmatig of swak. Begin by die omskrywinge van die hoofkategorieë (GOED, MIDDELMATIG, SWAK - T/I/K) en lees dan die opsommende omskrywing. Plaas die kandidaat dan in 'n spesifieke simbool-kategorie, bv, M+M.

< Skryf die simbool neer (bv. M+M) en soek dan in die kolom onder die verlangde totaal die ooreenstemmende waarde en skryf dit neer (bv. uit 30 is M+M 17).

Kopiereg voorbehou *Blaai om asseblief*

BEPUNTING VAN SKRYFWERK
AFRIKAANS ADDISIONELE TAAL

OMSKRYWING VAN KOMPONENTE

Die verskillende komponente kan eintlik nie apart aangeslaan word nie, want hulle hou direk met mekaar verband. Die aanbieding van die **inhoud** sluit taal en styl in en die **kommunikatiwiteit** kan nie los bepaal word nie, maar in samehang met die natuurlike en gepaste taalgebruik.

In **globale** assessering word die integrasie van die verskillende komponente erken. Daar word aanvaar dat die een 'n direkte invloed op die ander het en nie van mekaar losgemaak kan word nie.

TAAL

Die hoofaspekte waarna ons oplet in taalgebruik is die volgende:

- **Woordeskatkennis :**
  Hier kyk jy hoe ryk, uitgebreid en korrek die leerder se woordeskat is. Dit sluit ook kennis en gebruik van woordstrukture in. Jy kyk ook of die kandidaat die woord se betekenis ken.

- **Sinsbou:**
  Dit sluit die verskeidenheid sinsoorte en sinskonstruksies in. Met sinsoorte word bedoel of die kandidaat verskillende soorte sinne effektief kan gebruik, bv.vraagsinne, omgesette woordorde, begin met voegwoord, ens. In sinskonstruksie kyk ons na die woordorde, die gebruik van voegwoorde, die korrekte gebruik van tyd, ens.

- **Spelling en punktuasie**:
  Omdat dit ' n skryfvraestel is, moet die kandidaat kan spel en weet hoe om lees- en skryftekens korrek en effektief te kan gebruik.

INHOUD

- **Beplanning**:
  Goeie beplanning sal verseker dat die inleiding prikkelend is, daar 'n goeie ontwikkeling plaasvind en dat die slot verrassend en funksioneel is. Beplanning verseker verder dat die stof tersaaklik is. Dit sluit sinvolle rangskikking van gegewens, paragrafering, korrekte lengte, ens. in.

- **Hantering van onderwerp:**
  Jy kyk hoe oorspronklik, oortuigend en interessant die onderwerp hanteer word, Kyk of die materiaal logies, samehangend, vloeiend en duidelik oorgedra word.

KOMMUNIKATIWITEIT

- **Interpretasie van onderwerp**:
  Jy stel vas of die kandidaat die onderwerp duidelik en korrek geïnterpreteer het.

- **Oordra van boodskap:**
  Jy kyk hoe goed en suksesvol die boodskap oorgedra is, of die styl en trant pas, die woord- en taalgebruik natuurlik en geskik is, m.a.w. of die kandidaat daarin slaag om die leser die doel van die skrywe te laat verstaan.

- **Leser se reaksie:**
  Word daar op so 'n manier gekommunikeer dat jy duidelik en helder verstaan, dat die inhoud jou boei, dat jy verder wil lees en dat dit die gewenste reaksie uitlok? (Jy voel dalk saam bly/hartseer/kwaad... Jy "sien" die prentjie/persoon wat beskryf is... Jy wil reageer op wat jy gelees het.
  (By elke skryfstuk word ' n ontvanger [leser] veronderstel. Die boodskap moet op die ontvanger gerig wees. Verder moet die taal, styl en trant pas en die sender [skrywer] se rol moet klop met die opdrag in die vraestel.)

TOEPASSING VAN DIE SKAAL

1 Lees die skryfstuk deur en bepaal in watter **hoofkategorie** die werk val:
Goed, Middelmatig of Swak.

2. Doen dan 'n fyner analise van die kategorie, m.a.w. vra:
Hoe goed / middelmatig /swak?

Om dit te kan doen, lees die kriptiese omskrywing van die kategorieë en gebruik dit dan as riglyn wanneer die fyner omskrywing onder **Taal, Inhoud en Kommunikasie** gelees word.

Voorbeeld

- Ek lees 'n stuk en besluit dit val in die kategorie **Goed**.

- Ek vra myself af: Hoe goed? En besluit dit is goed, maar nie 80% nie, m.a.w. amper goed, want daar is te veel hinderlikhede.

- Terwyl ek nasien, onderstreep ek nie net foute nie, maar ek maak regmerkies waar iets werklik treffend en goed is (nie wat reg behoort te wees nie.)

- Nou kyk ek na die kolom "Kriteria" en in plaas daarvan om te sê:

  Goeie **taalgebruik,** sê ek die taalgebruik is *amper goed,* want die verskeidenheid sinstipes is nie so groot nie; daar is min, maar hinderlike foute. Foute wat ek nie van 'n A-kandidaat verwag nie. So kyk ek ook na woordkeuse en hoe uitgebreid die woordeskat is, hoe geskik en gepas die woordgebruik is, hoe korrek die idiomatiese taalgebruik is.

  Ek beweeg na **inhoud** en doen dieselfde. Ja, die inhoud is goed, maar nie só goed dat ek 80% daarvoor sal wil gee nie, want dit is interessant en relevant, maar nie werklik só boeiend nie. Verder stem ek saam dat die beplanning goed is, maar miskien oortuig die slot my nie heeltemal so goed nie, ens.

  Vervolgens kyk ek na **kommunikasie** en doen dieselfde: ja, die onderwerp is korrek geïnterpreteer en die boodskap is goed oorgedra, maar omdat die woordkeuse plek-plek nie werklik gepas is nie, tref dit nie so in die kol nie. Iets van die atmosfeer/styl het nie heeltemal geslaag nie.

- Ek besluit dan finaal dat die kandidaat goed is, maar nie goed genoeg vir 80% nie.

3. Ek skryf die kategorie en die punt neer.

ONTHOU

1. Ek moet self die onderwerp reg interpreteer, maar tog "oop" genoeg wees om te kan insien as die kandidaat dit anders vertolk het.

2. Ek moet self 'n baie goeie waardebepaling en kennis van die verskillende kategorieë hê, m.a.w. ek moet weet wanneer iets 80%, 50% en 30% werd is.

3. Ek moet my nie blindstaar teen een van die drie aspekte (taal, inhoud, kommunikatiwiteit) nie, maar moet dit globaal beoordeel. Die een kan nie los van die ander beoordeel word nie. Die een oefen 'n direkte invloed op die ander een uit en is nou verweef.

Kopiereg voorbehou